

ændres til mindst 9 af medlemslandene jf. den nye TEU art. 10, stk. 2 (art. 20, stk. 2). Det påhviler fortsat Kommissionen og de deltagende medlemslande at fremme det størst mulige delta-gerantal i et forstærket samarbejde, jf. TEUF art. 280C (art. 328).

Betingelsen om, at et forstærket samarbejde ikke må berøre bestemmelserne i protokollen om integration af Schengen-reglerne i EU udgår. Det samme gør de gældende begrænsninger om, at et forstærket samarbejde inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kun kan vedrøre »iværksættelse af fælles aktioner eller fælles holdninger«, og ikke må vedrøre »spørgsmål, der har konsekvenser på det militære område eller på forsvarsområdet«.

Proceduren for forstærket samarbejde

Reglerne om proceduren for indledning af et forstærket samarbejde samles og forenkles. Indledning af et forstærket samarbejde kræver som i dag Rådets bemyndigelse uanset samarbejdsområdet. Se TEUF art. 280D (art. 329).

På andre områder end den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kan Rådets bemyndigelse kun gives på grundlag af et forslag fra Kommissionen, der således har vetoret. Det samme gælder i dag, bortset fra forstærket samarbejde om områder under den nuværende søjle 3. Rådet træffer som i dag afgørelse med kvalificeret flertal. Krav om Europa-Parlamentets godkendelse udvides til at gælde generelt, og ikke som i dag kun, hvor det påtænkte samarbejde vedrører et område underlagt fælles beslutningstagen (den almindelige lovgivningsprocedure). Muligheden for at henvise en sag om bemyndigelse til forelæggelse for Det Europæiske Råd udgår.

Reglerne om bemyndigelse af forstærket samarbejde inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik indfører krav om enstemmighed i Rådet, hvor der i dag i princippet gælder kvalificeret flertal, men med en såkaldt nødbremse, så et medlemsland i sidste instans kan blokere bemyndigelsen. Medlemslandene beholder initiativretten, og hverken Kommissionen eller udenrigsrepræsentanten har således vetoret. Som i dag skal Kommissionen afgive udtalelse, og Europa-Parlamentet orienteres. Der indføres en regel om, at udenrigsrepræsentanten skal afgive udtalelse om sammenhængen mellem det på-

tænkte forstærkede samarbejde og EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Se TEUF art. 280D, stk. 2 (art. 329, stk. 2).

Uanset samarbejdets karakter gælder det fortsat, at ethvert medlemsland, der opfylder betingelserne i afgørelsen om bemyndigelse af samarbejdet og efterlever de retsakter, der allerede er vedtaget inden for samarbejdet, har ret til at deltage, se TEUF art. 280F (art. 331). På andre områder end den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er det som i dag Kommissionen, der tager stilling til et medlemslands ønske om at deltage. Som noget nyt i forhold til forstærket samarbejde inden for traditionelle samarbejdsområder (søjle 1) kan det ansøgende medlemsland i tilfælde af modstand fra Kommissionen henvise sagen til Rådet, som træffer afgørelse med kvalificeret flertal blandt de lande, der deltager i det forstærkede samarbejde, jf. TEUF art. 280F, stk. 1 (art. 331, stk. 1).

Inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er det som i dag Rådet, og Rådet alene, der afgør, om et medlemsland opfylder betingelserne for at blive optaget i det forstærkede samarbejde. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed blandt de lande, som deltager i det forstærkede samarbejde. Det er fremover udenrigsrepræsentanten, og ikke Kommissionen, der skal afgive udtalelse vedrørende efterfølgende optagelse af medlemslande i et forstærket samarbejde inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Se TEUF art. 280F, stk. 2 (art. 331, stk. 2).

Endelig skaber Lissabon-traktaten en ny, særlig adgang til at indlede et forstærket samarbejde inden for straffeproses, strafferet og politisamarbejde. Hvis nødbremserne i henholdsvis art. 69A og 69B (art. 82 og 83) samt speeder-ordningen i henholdsvis art. 69E og 69B (art. 86 og 83) aktiveres (se herom neden for i kapitel 6.1), og Det Europæiske Råd ikke inden fire måneder har handlet, eller hvis et nyt forslag ikke er vedtaget inden tolv måneder fra forelæggelsen, kan 9 medlemslande indføre et forstærket samarbejde om forslaget. I disse særlige situationer anses Rådets bemyndigelse til forstærket samarbejde (og Kommissionens og Europa-Parlamentets godkendelse) for at være givet. Se tillige omtalen neden for i kapitel 6.